

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 23.7.2008
KOM(2008) 469 wersja ostateczna

2008/0160 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie handlu produktami z fok

(przedstawiony przez Komisję)

{SEK(2008) 2290}

{SEK(2008) 2291}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

- **Podstawa i cele wniosku**

Niniejszy wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ma na celu zakazanie wprowadzania na rynek, przywozu do Wspólnoty i wywozu z niej oraz tranzytu przez terytorium Wspólnoty produktów z fok. Handel tymi produktami byłby możliwy jedynie pod warunkiem spełnienia określonych wymogów dotyczących sposobu i metod stosowanych przy zabijaniu i skórowaniu fok. Wniosek ustanawia również wymogi dotyczące informacji, mające na celu zapewnienie, że te produkty z fok, którymi handel byłby dozwolony na mocy odstępstwa od obowiązujących zakazów, będą wyraźnie oznakowane jako produkty pochodzące z kraju, który spełnia określone wymogi, lub ewentualnie jako produkty wytworzone ze zwierząt zabitych i oskórowanych przez osoby działające pod jurysdykcją kraju, w którym przedmiotowe wymogi są spełnione.

Zakazy mają zastąpić różnorodne środki już przyjęte, lub których przyjęcie jest planowane, w kilku państwach członkowskich, mające na celu, w zależności od przypadku, zakazanie przywozu, produkcji i dystrybucji produktów otrzymanych z fok, tak aby na terenie Wspólnoty handel tymi produktami odbywał się na ujednoczonych warunkach. Przepisy projektu rozporządzenia mają na celu zapewnienie również, że produkty z fok wyprodukowane poza terytorium Wspólnoty nie będą do niej przywożone, ani z niej wywożone, jak również że zakazany będzie ich tranzyt.

W chwili obecnej produkty z fok są przywożone do Wspólnoty oraz dozwolony jest handel nimi. Z dostępnych informacji wynika, że większość tych produktów pochodzi z krajów trzecich, chociaż pewna ich ilość jest produkowana również na terenie Wspólnoty, ponieważ foki są zabijane i skórowane w Finlandii i Szwecji, a produkty z fok są wytwarzane w innych państwach członkowskich, takich jak Zjednoczone Królestwo (Szkocja) przy wykorzystaniu foczych skór pochodzących z innych krajów.

Od kilku lat wielu obywateli wykazywało zaniepokojenie kwestią przestrzegania zasad dobrostanu zwierząt przy zabijaniu i skórowaniu fok, oraz kwestią handlu produktami otrzymanymi prawdopodobnie z fok zabitych i oskórowanych w warunkach, w których zwierzęta te, jako ssaki zdolne do odczuwania, doświadczyły bólu, strachu i cierpienia – odczuć, których można by im oszczędzić. Obawy te były zatem wyrażane przez obywateli z powodów etycznych. Komisja otrzymała w ciągu ostatnich lat ogromną ilość listów i petycji wyrażających głębokie oburzenie i odrazę obywateli wobec handlu produktami z fok prowadzonego na takich warunkach.

W wyniku obaw wyrażonych przez obywateli, kilka państw członkowskich przyjęło ustawodawstwo (albo jest w trakcie jego przyjmowania lub badania) mające na celu ograniczenie lub zakazanie działalności gospodarczej związanej z wytwarzaniem produktów z fok. Krajowi ustawodawcy stawiają czoła temu

problemowi za pomocą różnych środków zakazujących, w zależności od przypadku, przywozu, produkcji lub wprowadzania na rynek produktów otrzymanych z fok lub pewnych gatunków fok. Wzrastająca świadomość społeczeństwa i wywierany przez nie nacisk na krajowych ustawodawców prawdopodobnie przyczynią się do powstania w państwach członkowskich dalszych aktów prawnych mających stanowić odpowiedź na wyrażane powszechnie zaniepokojenie.

W dwóch państwach członkowskich obowiązuje już w chwili obecnej ustawodawstwo wprowadzające ograniczenia w handlu produktami z fok.

Handel produktami z fok jest (lub wkrótce będzie) objęty ograniczeniami w niektórych państwach członkowskich, jednak w innych państwach członkowskich nie wprowadzono żadnych tego rodzaju przepisów, tak więc na terenie Wspólnoty panują różne warunki handlu w tym zakresie w różnych państwach członkowskich (lub ich grupach). W związku z tym rynek wewnętrzny jest rozdrobniony, ponieważ handlowcy muszą dostosowywać swoje praktyki handlowe do różnych przepisów obowiązujących w poszczególnych państwach członkowskich.

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską nie przewiduje specjalnej podstawy prawnej umożliwiającej Wspólnocie ustanawianie aktów prawnych dotyczących etyki, jako takiej. Jednak w kwestiach, w których Traktat WE nadaje Wspólnocie prawo do tworzenia prawodawstwa oraz w odniesieniu do których szczególne warunki zawarte w aktach stanowiących podstawę prawną są spełnione, sam fakt, że prawodawstwo Wspólnoty opiera się na etycznych przesłankach nie jest powodem, dla którego środki prawne nie mogą być przyjęte. W tym kontekście należy zauważyć, że Traktat WE umożliwia Wspólnocie przyjmowanie środków mających na celu ustanowienie i utrzymanie wewnętrznego rynku, który jest rynkiem bez granic wewnętrznych zgodnie z art. 14 Traktatu WE.

Z przyjętego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości wynika, że jeśli istnieją takie różnice między przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi państw członkowskich, które stanowią przeszkodę dla podstawowych swobód, a przez to mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego, uzasadnione jest wprowadzenie wspólnotowych środków mających na celu zapobieganie takim przeszkodom. W zależności od okoliczności, środki te mogą polegać na zakazaniu – tymczasowo lub ostatecznie – wprowadzaniu do obrotu pewnego produktu lub pewnych produktów¹.

W odniesieniu do produktów z fok w państwach członkowskich obowiązują różniące się między sobą przepisy ustawodawcze, wykonawcze i administracyjne. Dwa spośród państw członkowskich już wprowadziły zakaz handlu takimi produktami a trzecie powiadomiło o takim zamiarze. W innych państwach członkowskich trwają gorące publiczne debaty na temat potrzeby wprowadzenia takich przepisów. Środki te, zgodnie z założeniami

¹ Wyrok z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie C-434/02, (Arnold André), pkt 34 i 35.

ustawodawców, mają na celu zakaz handlu produktami z fok głównie z powodów etycznych, związanych z dobrostanem zwierząt. Zakazy wprowadzania na rynek przyczyniają się do nierównomiernego rozwoju tego rynku i z tego względu stanowią przeszkodę dla swobodnego przepływu towarów.

Z uwagi na rosnącą świadomość społeczeństwa i jego wrażliwość na stronę etyczną pozyskiwania produktów z fok, wydaje się prawdopodobne, że przeszkody dla swobodnego przepływu tych produktów będą dalej rosły na skutek przyjmowania przez państwa członkowskie nowych przepisów, stanowiących odpowiedź na te obawy.

Zatem podjęcie przez Wspólnotę działań prawnych w odniesieniu do produktów z fok na podstawie art. 95 Traktatu WE jest uzasadnione².

Ujednoczenie różnych obowiązujących obecnie zakazów i/lub innych środków ograniczających jest najłatwiejszym i najprostszym sposobem zapewnienia, że kwestia dobrostanu fok będzie uwzględniana w handlu produktami z nich otrzymywanymi, po spełnieniu pewnych wymogów..

Trybunał Sprawiedliwości uznał, że ochrona dobrostanu zwierząt stanowi uzasadniony cel interesu ogólnego³.

Trybunał Sprawiedliwości uznał również, że jeśli spełnione są warunki przyjęcia art. 95 TWE jako podstawy prawnej, prawodawca wspólnotowy nie może obrać innej podstawy prawnej z uwagi na fakt, że ochrona zdrowia publicznego jest czynnikiem decydującym o dokonywanych wyborach⁴.

Z łącznej interpretacji wyżej wymienionego orzecznictwa wynika, że prawodawca wspólnotowy nie może obrać innej podstawy prawnej niż art. 95 TWE, ponieważ troska o dobrostan zwierząt stanowi czynnik decydujący o dokonywanych wyborach.

W każdym przypadku, projekt rozporządzenia mający na celu ustanowienie jednolitych warunków, na których dozwolony byłby handel produktami z fok w ramach odstępstwa od obowiązujących zakazów, przyczynia się do zapewnienia wolnego przepływu tych towarów na rynku wewnętrznym.

Większość produktów z fok znajdujących się na terenie Wspólnoty pochodzi z krajów trzecich, zatem ustanowieniu zakazu handlu musi towarzyszyć równoważny zakaz przywozu tych produktów do Wspólnoty.

Zakaz tranzytu przez terytorium Wspólnoty oraz zakaz wywozu ze Wspólnoty mają sprawić, że produkty z fok nie będą produkowane na terenie Wspólnoty w celach eksportowych, jak również że nie będzie odbywał się ich tranzyt. Takie dodatkowe zakazy sprawią, że wewnątrzwspólnotowy zakaz handlu będzie bardziej skuteczny, ponieważ istnieje groźba, że produkty z fok objęte

² Zob. pkt 37, 38, 39 i 41 sprawy C-434/02.

³ Zob. połączone sprawy C-37/06 oraz C-58/06 *Viamex Agrar Handels e.a.*, pkt 22.

⁴ Zob. pkt 32 sprawy C-434/02.

procedurą tranzytu lub w domniemaniu wyprodukowane w celach eksportowych mogłyby zostać wprowadzone nieuczciwie na rynek Wspólnoty.

Z uwagi na fakt, że przepisy niniejszego rozporządzenia wpływają na handel produktami z fok z krajami trzecimi, powinno być ono uznane zarówno za środek niezbędny do utrzymania zakazu handlu na terenie Wspólnoty, jak również za środek regulujący handel międzynarodowy.

Różne zakazy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu stanowią odpowiedź na zaniepokojenie wyrażone przez obywateli co do możliwego wprowadzania na teren Wspólnoty produktów otrzymanych z fok, które prawdopodobnie zostały zabite i oskórowane w warunkach przysparzających im ból, strach i cierpienie.

Powinien jednak być dozwolony handel produktami otrzymanymi z fok, które zostały zabite i oskórowane przy użyciu metod dających gwarancję, że zabijanie i skórowanie odbyło się w sposób oszczędzający zwierzętom niepotrzebny ból, strachu i cierpienia.

Tak ustanowione ramy regulacyjne stanowiłyby zatem zachętę dla zainteresowanych krajów, aby dokonały przeglądu przepisów i praktyk, i jeśli to konieczne poprawiły je w odniesieniu do metod stosowanych przy zabijaniu i skórowaniu fok.

Rozporządzenie nie wywarłoby niekorzystnego wpływu na podstawowe interesy gospodarcze i społeczne społeczności Eskimosów tradycyjnie polujących na foki. Produkty z fok będące owocem tradycyjnych polowań tradycyjnie prowadzonych przez społeczności Eskimosów i przyczyniające się do ich utrzymania powinny zatem zostać wyłączone z zakresu zakazów wprowadzonych na mocy niniejszego rozporządzenia.

- **Kontekst ogólny**

Produkty z fok są przedmiotem handlu prowadzonego na terenie Wspólnoty i poza nią.

Na terenie Wspólnoty zabijanie i skórowanie fok odbywa się w Szwecji, Finlandii i Zjednoczonym Królestwie (Szkocja) w celu otrzymania produktów z fok lub w ramach zwalczania szkodników. Poza Wspólnotą zabija i skóruje się foki w tych samych celach w Kanadzie, na Grenlandii, w Namibii, Norwegii i Rosji.

Wspólnota od dawna przyjęła odpowiednie przepisy mające zapewnić, że polowania prowadzone zarówno na jej terenie jak i poza nim nie doprowadzą do zagrożenia niektórych gatunków fok (zob. poniżej).

Oprócz wyżej wymienionego problemu ochrony gatunków, kwestią, która od kilku lat budzi poważne zaniepokojenie zwykłych obywateli, różnych organizacji i niektórych państw członkowskich są przysparzające zwierzętom ból, strachu i cierpienia metody wykorzystywane przy zabijaniu fok i ich młodych.

W dniu 17 listopada 2006 r. Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy przyjęło zalecenie w sprawie polowania na foki, zachęcające państwa członkowskie i państwa mające status obserwatora, w których prowadzone są polowania na foki, między innymi do „wprowadzenia zakazu na wszelkie okrutne formy polowania, które nie dają gwarancji natychmiastowego uśmiercenia zwierzęcia bez zadawania mu zbędnego cierpienia oraz zakazanie ogłuszania zwierząt przy pomocy hakapików, palek i strzelb.”

W dniu 26 września 2006 r. Parlament Europejski przyjął deklarację domagającą się, aby Komisja Europejska uregulowała przywóz, wywóz i sprzedaż wszelkich produktów wytwarzanych z fok grenlandzkich i kapturowych w taki jednak sposób, aby uregulowanie to nie wpłynęło na tradycyjne formy polowania praktykowane przez Eskimosów.

W dniu 16 marca 2007 r. Belgia przyjęła ustawę ustanawiającą zakaz produkcji i wprowadzania na rynek produktów otrzymanych z fok, a Niderlandy w dniu 4 lipca 2007 r. przyjęły dekret zmieniający ustawę w sprawie flory i fauny (dekret określający gatunki zwierzęce i roślinne) oraz dekret w sprawie chronionych gatunków zwierzęcych i roślinnych (o wyłączeniach) w związku z wprowadzeniem zakazu handlu produktami otrzymanymi z fok grenlandzkich i kapturowych. Niemcy planują przyjęcie ustawy zakazującej przywozu, przetwarzania i wprowadzania na rynek produktów z fok. Nie można wykluczyć podobnych inicjatyw w innych państwach członkowskich w przyszłości.

- **Obowiązujące przepisy w dziedzinie, której dotyczy wniosek**

Handel produktami z fok do pewnego stopnia podlega już istniejącym przepisom wspólnotowym, których zakres i uzasadnienie różnią się jednak znacząco.

Dyrektywa Rady 83/129/EWG z dnia 28 marca 1983 r. wprowadza zakaz importu na terytorium państw członkowskich w celach handlowych skór ze szczeniąt foczych niektórych gatunków⁵ oraz otrzymywanych z nich wyrobów⁶. Dyrektywa została przyjęta na skutek przeprowadzonych badań, które wzbudziły obawy co do stanu populacji fok grenlandzkich i kapturowych, w szczególności zaś co do wpływu nietradycyjnych form polowania na stan populacji i ochrony fok kapturowych. Z uwagi na fakt, że formy polowania tradycyjnie praktykowane przez Eskimosów nie szkodzą szczeniętom fok, dyrektywa nie ma zastosowania do tych szczególnych form polowania.

Dyrektywa rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory⁷ chroni wszystkie gatunki fok

⁵ Foki grenlandzkie poniżej 12-stego dnia życia (tzw. whitecoats) oraz foki kapturowe poniżej 15-stego miesiąca życia (tzw. bluebacks).

⁶ Dz.U. L 91 z 9.4.1983, s. 30. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 89/370/EWG (Dz.U. L 163 z 14.6.1989, s. 37).

⁷ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/105/WE z dnia 20 listopada 2006 r. dostosowującą dyrektywy 73/239/EWG, 74/557/EWG i 2002/83/WE w dziedzinie

występujące na terenie Wspólnoty. Podobnie jak w przypadku wszystkich innych gatunków (i siedlisk) objętych dyrektywą, ogólnym jej celem pozostaje zachowanie i odbudowa właściwego stanu ochrony wszystkich gatunków fok występujących na terenie Wspólnoty.

Jednym ze środków mających służyć realizacji tego celu jest art. 15 dyrektywy, który zakazuje używania wszelkich środków mogących spowodować lokalny zanik lub poważne zaburzenie populacji tych gatunków. Zabronione metody i środki chwytania i zabijania są wymienione w załączniku VI lit. a), natomiast zabronione formy chwytania i zabijania ze środków transportu są wymienione w załączniku VI lit. b).

Dyrektywa zabrania jakichkolwiek form celowego chwytania lub zabijania okazów gatunków dziko występujących wymienionych w załączniku IV lit. a), wśród których znajdują się następujące gatunki fok: *Monachus monachus* i *Phoca hispida saimensis*. Dyrektywa nakłada również na państwa członkowskie obowiązek prowadzenia nadzoru nad stanem ochrony tych gatunków w celu zapewnienia, aby pozyskanie ze stanu dzikiego okazów gatunków dzikiej fauny wymienionych w załączniku V - wśród nich wszystkich gatunków fok występujących we Wspólnocie - oraz ich eksploatacja, były zgodne z celem zachowania gatunków we właściwym stanie ochrony. Środki mogą obejmować regulacje metod pozyskiwania okazów, stosowanie przy pozyskiwaniu zasad polowania, które uwzględniają zasady ochrony takich populacji, oraz regulacje dotyczące nabywania okazów, ich sprzedaży, oferowania do sprzedaży, przetrzymywania w celu sprzedaży lub transportu w celu sprzedaży.

Państwa członkowskie są zobowiązane do przedstawiania sprawozdania co sześć lat na temat wykonania środków podjętych na podstawie dyrektywy 92/43. Ostatni okres sprawozdawczy obejmował lata 2001-2006 i po raz pierwszy zawierał informacje na temat stanu ochrony wszystkich gatunków fok, do których dyrektywa ma zastosowanie.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi⁸ wdraża we Wspólnocie przepisy Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES). Celem rozporządzenia (i celem CITES) jest zapewnienie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory poprzez regulację handlu nimi. Zgodnie z przepisami CITES i rozporządzenia handel będzie odbywał się wyłącznie wtedy, gdy nie zagraża przetrwaniu danego gatunku. Kilka gatunków płetwonogich jest wymienionych zarówno w załącznikach I i II do CITES, jak i w odpowiadających im załącznikach A i B do rozporządzenia. Projekt rozporządzenia obejmuje jedynie gatunek występującej na wybrzeżach Afryki Południowej uchatki karłowatej, *Arctocephalus pusillus pusillus*, w chwili obecnej wymieniony również w CITES (w załączniku II).

środowiska naturalnego, w związku z przystąpieniem Bułgarii i Rumunii (Dz.U. L 363 z 20.12.2006, s. 368).

⁸ Dz.U. L 61 z 3.3.1997, s. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 318/2008 (Dz.U. L 95 z 8.4.2008, s. 3).

Podsumowując, obowiązujące prawodawstwo realizuje cele ochrony, a jego wdrożenie jest w pewnym stopniu uzależnione (przynajmniej w zakresie dyrektywy 92/43) od zmian w statusie ochrony danego gatunku. W każdym razie nie zabrania ono wszelkiej działalności handlowej w odniesieniu do wszystkich gatunków fok, jak czyni to niniejszy projekt rozporządzenia, ani też nie odnosi się bezpośrednio do sposobów zabijania i skórowania fok z perspektywy dobrostanu zwierząt.

- **Zgodność z innymi politykami i celami Unii**

Ochrona dobrostanu zwierząt stanowi uzasadniony cel, do którego realizacji w interesie ogólnym Wspólnota może dążyć wykorzystując uprawnienia prawodawcze nadane jej zgodnie z postanowieniami Traktatu WE⁹. Wspólnotowe prawodawstwo przywiązuje wagę do troski o dobrostan zwierząt w wielu dziedzinach. W niektórych obszarach, jak np. rynek wewnętrzny, instytucje Wspólnoty mają wręcz obowiązek uwzględniać w pełni wymagania w zakresie dobrostanu zwierząt przy ustanawianiu prawa¹⁰.

Dobrostan zwierząt jest również głównym zagadnieniem Wspólnotowego planu działań na rzecz ochrony i dobrostanu zwierząt na lata 2006-2010¹¹. Wspomniany plan działań odzwierciedla postanowienia Protokołu w sprawie dobrobytu zwierząt jako istot zdolnych do odczuwania, załączony do Traktatu WE. Zgodnie z postanowieniami powziętymi w momencie przyjęcia planu działań, oraz aby wspierać ujednolicanie norm dobrostanu zwierząt na terenie Wspólnoty zarówno na gruncie publicznym jak i prywatnym, Komisja zapoczątkowała studium wykonalności w celu stworzenia Europejskiego Centrum do spraw Ochrony i Dobrostanu Zwierząt. Europejskie centrum mogłoby powstać w celu wspierania Wspólnoty i państw członkowskich w kwestiach związanych z dobrostanem zwierząt zarówno na poziomie Wspólnoty jak i na forum międzynarodowym. Gdyby centrum takie powstało, mogłoby np. wspierać Komisję w procesie wdrażania wymogów dotyczących etykietowania/oznaczania, których podstawowe cechy określa niniejsze rozporządzenie.

Nie ma sprzeczności pomiędzy niniejszym wnioskiem i przepisami już obowiązującymi we Wspólnocie (zob. powyżej): niniejszy wniosek koncentruje się na kwestiach związanych z dobrostanem zwierząt, natomiast przepisy już obowiązujące na kwestiach związanych z ochroną. Z uwagi na fakt, że istniejące prawodawstwo wspólnotowe określa jedynie wymogi minimalne w odniesieniu do handlu, niniejsze rozporządzenie może wprowadzić bardziej restrykcyjne przepisy w tym zakresie. Jednocześnie, jeżeli handel produktami z fok zostałby dozwolony w ramach odstępstwa, konieczne będzie zapewnienie, że w dalszym ciągu stosowane są specjalne systemy ustanowione w ramach obowiązujących przepisów wspólnotowych.

⁹ Zob. połączone sprawy C-37/06 oraz C-58/06 Viamex Agrar Handels e.a, pkt 22.

¹⁰ Protokół (nr 33) w sprawie dobrobytu zwierząt dołączony do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz.U. C 340 z 10.11.1997, s. 110). Protokół ten znajduje odzwierciedlenie w deklaracji nr 24 w sprawie ochrony zwierząt, załączonej do aktu końcowego Traktatu o Unii Europejskiej.

¹¹ COM(2006) 13 wersja ostateczna z 23.1.2006 r.

W odniesieniu do zakazu przywozu, jest on również zgodny z art. XX lit. a) Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu (GATT), na podstawie którego przyjęcie lub stosowanie przez dowolną umawiającą się stronę środków niezbędnych do ochrony moralności publicznej jest dozwolone pod warunkiem, że środki takie nie są stosowane w sposób, który stanowiłby arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację. Proponowane rozporządzenie nie ma charakteru dyskryminującego, ponieważ wprowadza zakazy, które mają zastosowanie zarówno do rynku wewnątrzspółnotowego, jaki i do przywozu na teren Wspólnoty i wywozu z niej.

2. KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENA SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Metody konsultacji, główne sektory objęte konsultacjami i ogólny profil respondentów

Konsultacje publiczne przeprowadzone przez Komisję Europejską w internecie pozwoliły obywatelom zarówno z Unii Europejskiej, jak i spoza niej, wyrazić swoje opinie w sprawie regulacji polowań na foki i w ten sposób wnieść wkład w proces tworzenia polityki w tym zakresie. Otrzymano 73 153 odpowiedzi od obywateli ze 160 krajów na świecie. Duża liczba odpowiedzi (oraz dodatkowo około 1530 wiadomości nadesłanych pocztą elektroniczną) świadczy o tym, że polowanie na foki jest ważnym tematem dla wielu obywateli. W odpowiedziach wyrażono ogromne niezadowolenie ze sposobu, w jaki w chwili obecnej przeprowadza się polowania na foki, a przynajmniej ze sposobu w jaki są one postrzegane przez ogół społeczeństwa. Zdecydowana większość respondentów z prawie całego rozpatrywanego obszaru geograficznego opowiedziała się za zakazem. Większość respondentów zamieszkiwała tereny Zjednoczonego Królestwa, USA i Kanady.

Ponadto Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) zorganizował konsultacje z zainteresowanymi stronami w ramach prac związanych z przygotowaniem opinii naukowej na temat uwzględniania aspektów dobrostanu zwierząt w trakcie polowania na foki i skórowania ich (zob. poniżej). Zainteresowane strony poproszono o wyrażenie opinii na temat kompletności i wiarygodności danych przedstawionych w projekcie sprawozdania przygotowanego przez grupę roboczą EFSA, tak aby żadne ważne naukowe dowody nie zostały pominięte. Komisja Europejska ze swej strony zorganizowała warsztaty ze specjalistami z krajów prowadzących polowania na foki, organizacji pozarządowych działających na rzecz dobrostanu zwierząt, jak również z organizacji prowadzących handel futrami i związków łowieckich, w celu uzyskania ich opinii na temat informacji zebranych w trakcie przygotowywania krajowych sprawozdań (krajowe systemy gospodarki łowieckiej) w ramach ogólnej oceny Komisji. Przeprowadzono również szereg spotkań dwustronnych z zainteresowanymi stronami, które miały zarówno charakter polityczny jak i techniczny.

Streszczenie odpowiedzi oraz sposób, w jaki były one uwzględniane

Wyniki konsultacji świadczą o tym, że wielu respondentów jest przeciwnych polowaniu na foki z zasady, co może wynikać z pewnego zakorzenionego sposobu postrzegania relacji człowiek-przyroda. Jednak te same wyniki pokazują, że na stosunek niektórych respondentów do polowań na foki wpływa sposób, w jaki tymi polowaniami się zarządza, oraz w jaki się je przeprowadza, a także stojące za nimi powody.

We wniosku uwzględniono wyniki przeprowadzonych konsultacji, biorąc pod uwagę obawy wyrażone odnośnie do wprowadzania na rynek na terenie Wspólnoty, również na skutek przywozu z krajów trzecich, produktów z fok otrzymanych ze zwierząt, które prawdopodobnie zostały zabite i oskórowane w warunkach przysparzających im ból, strach i cierpienie. Ponadto ogólny projekt wniosku został tak pomyślany, aby stanowić zachętę dla krajów prowadzących polowania na foki do ulepszania sposobów zabijania i skórowania fok.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej**

Komisja w swojej odpowiedzi udzielonej Parlamentowi Europejskiemu w dniu 16 stycznia 2007 r. potwierdziła, że aspekty polowań na foki związane z dobrostanem zwierząt są przedmiotem głębokiej troski ogółu społeczeństwa. Wypełniając swoje zobowiązanie dotyczące wysokich standardów w zakresie dobrostanu zwierząt, podjęła się ona dokonania pełnej, obiektywnej oceny tych aspektów polowań na foki, które są związane z dobrostanem zwierząt, oraz zobowiązała się do przedstawienia opracowanych na podstawie otrzymanych wyników ewentualnych wniosków legislacyjnych, jeśli takie okażą się konieczne. Komisja dokonała oceny na podstawie różnych elementów, między innymi w ramach wykorzystania wiedzy specjalistycznej, na podstawie niezależnej opinii naukowej Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) oraz badania zleconego na potrzeby procesu oceny skutków.

W odpowiedzi na wniosek Komisji Europejskiej z maja 2007 r. EFSA przyjął w dniu 6 grudnia 2007 r. niezależną opinię naukową na temat uwzględniania aspektów dobrostanu zwierząt w trakcie polowania na foki i skórowania ich¹².

EFSA w swej opinii uznał, że istnieją szybkie i skuteczne sposoby zabijania fok pozwalające uniknąć zadawania im bólu i cierpienia. Jednakże w badaniu stwierdzono również istnienie dowodów na to, że w praktyce sposoby zabijania nie zawsze są skuteczne i humanitarne.

EFSA nie zajmuje bezpośrednio stanowiska wobec obecnie stosowanych sposobów zabijania i skórowania fok. Ustanawia on natomiast szereg kryteriów pozwalających dokonać oceny akceptowalności sposobów wykorzystywanych w różnych rodzajach polowań na foki.

Z uwagi na niedostatek niepodważalnych, zweryfikowanych naukowo danych, EFSA przeprowadził proces oceny ryzyka w sposób jakościowy. Pomimo tego,

¹² Dziennik EFSA (2007) 610, s. 1-122.

ogólne wnioski i zalecenia wydają się na tyle dokładne, że mogą być wykorzystane w procesie tworzenia polityki.

W oparciu o naukową opinię EFSA, w studium (zleconym przez Komisję)¹³ dokonano analizy ram regulacyjnych różnych rodzajów polowań na foki oraz sposobów zarządzania nimi.

Oceniono przepisy ustawodawcze i wykonawcze obowiązujące w tych krajach Wspólnoty i spoza niej, które prowadzą polowania na foki, a także określono najlepsze praktyki. Oceny dokonano w oparciu o analizę dokumentacji i informacji dostarczonych podczas procesu konsultacji. Zespół badawczy nie odwiedzał poszczególnych krajów.

W studium przeprowadzono również ocenę wpływu jaki ewentualny zakaz wywarłby na handel produktami z fok i na inne aspekty społeczno-gospodarcze.

- **Ocena skutków**

Ocena skutków objęła środki legislacyjne i nielegislacyjne. Ponadto analizie poddano środki, które nie są związane bezpośrednio z systemami gospodarki łowieckiej, takie jak zakaz wprowadzania na rynek Wspólnoty, oraz/lub zakaz przywozu do niej/wywozu z niej, a także środki, które są powiązane z dobrymi bądź złymi praktykami stosowanymi w systemie gospodarki łowieckiej w odniesieniu do fok.

Uwzględnione w ocenie kwestie środowiskowe ograniczono do wpływu wywieranego na dobrostan fok, który jednak nie poddaje się łatwo ocenie, ponieważ skuteczność metod zabijania fok różni się w zależności od wykorzystywanego sposobu, wprawy operatora i warunków środowiska. Ponadto skutki gospodarcze ograniczono do skutków dla handlu i gospodarek lokalnych zarówno w krajach prowadzących polowania na foki jak i w krajach tranzytowych, oraz w krajach, w których dokonywano by tranzytu i przetwórstwa produktów z fok, zaś skutki społeczne rozpatrywano głównie z punktu widzenia populacji Eskimosów.

Uznano, że całkowity zakaz wprowadzania produktów z fok na rynek Wspólnoty miałyby niewielkie skutki gospodarcze w państwach członkowskich Wspólnoty, przy założeniu jednak, że nadal dozwolony byłby przeładunek skór foczych i innych produktów z fok, a także przywóz skór foczych do dalszej obróbki oraz ich wywóz. Oceniane skutki byłyby nieco poważniejsze dla krajów spoza Wspólnoty. Wynika to z faktu, że w państwach spoza Wspólnoty przeprowadza się znacznie większe polowania na foki niż w państwach występowania fok na terenie Wspólnoty, oraz że rynek Wspólnoty – z wyłączeniem Rosji – ma dość duże znaczenie. Zgodnie z tą opcją konsumenci nie mogliby nabywać produktów z fok na terenie Wspólnoty.

¹³ COWI „Ocena potencjalnych skutków zakazu na handel produktami otrzymanymi z fok”, kwiecień 2008

Całkowity zakaz przywozu do Wspólnoty i wywozu z niej miałby dla państw członkowskich Wspólnoty skutki gospodarcze o średnim znaczeniu, chociaż w odniesieniu do Finlandii i Niemiec skutki te mogłyby okazać się poważniejsze, jeśli zakazany zostałby również handel tranzytowy. Skutki te byłyby nieco bardziej odczuwalne w państwach spoza Wspólnoty. Wynikałoby to znowu z faktu, że w państwach spoza Wspólnoty przeprowadza się znacznie większe polowania na foki niż w państwach członkowskich występowania fok na terenie Wspólnoty, oraz, że rynek Wspólnoty – z wyłączeniem Rosji – ma dość duże znaczenie. Krajem, który ucierpiałby w sposób szczególnie byłaby Kanada, w przypadku gdyby zakaz ten rozszerzono na handel tranzytowy i gdyby nie udało się handlu tego skierować z Niemiec i Finlandii do krajów poza Wspólnotą, np. do Norwegii. W ten sposób Norwegia mogłaby wzmocnić swoją pozycję jako kraj prowadzący handel tranzytowy. Konsumenci dysponowaliby bardzo ograniczonym wyborem produktów otrzymanych z fok upolowanych na terytorium Wspólnoty i sprzedawanych jedynie na rynkach lokalnych.

Dania i Włochy są największymi importerami niewyprawionych skór foczych w celach dalszej obróbki i sprzedaży na rynku Wspólnoty, dlatego też one najbardziej odczułyby skutki takiego rozporządzenia. Dania importuje niewyprawione skóry futerkowe bezpośrednio z Kanady i Grenlandii (które nie są uznawane za towary tranzytowe), natomiast Włochy importują niewyprawione skóry futerkowe z Rosji, Finlandii i Zjednoczonego Królestwa (Szkocji). Również w Grecji handel niewyprawionymi skórami prowadzony z dwoma ostatnimi z wyżej wymienionych państwami ma dosyć duże znaczenie.

Korzyści płynące z systemu etykietowania mogłyby obejmować marżę zysku uzyskaną na rynku konsumenckim i poprawę ogólnego wizerunku polowań na foki. Jeśli system byłby dobrowolny, mógłby w efekcie prowadzić do procesu naturalnej selekcji w oparciu o kryterium zgodności, i w ten sposób przyczynić się do utrzymania równowagi pomiędzy aspektami związanymi z dobrostanem zwierząt, gospodarczymi i społecznymi, ponieważ u tych, którzy zdecydowaliby się na stosowanie etykiety korzyści z niej płynące przewyższyłyby koszty, a dobrostan fok uległby poprawie. Ponadto uznano, że większy wpływ wywarłby międzynarodowy system etykietowania, niż system stosowany na szczeblu Wspólnoty.

Możliwe byłoby zawieranie dwu- i wielostronnych umów pomiędzy Wspólnotą i jednym państwem lub większą ich liczbą, co powiększyłoby geograficzny obszar nieobjęty żadnymi środkami. Odczuwalne skutki byłyby porównywalne do skutków ograniczonego zakazu, zgodnie z którym handel byłby dozwolony, jeśli przy polowaniu na foki przestrzegane są określone normy omówione powyżej.

Z uwagi na zaniepokojenie kwestią dobrostanu zwierząt, wyrażone przez ogół społeczeństwa, Parlament Europejski i państwa członkowskie uznaje się, że same środki nielegislacyjne nie wystarczą do rozwiązania problemu.

Naukowa opinia opracowana przez EFSA wyraźnie wskazuje, że istnieją przekonujące dowody na to, że w praktyce foki nie zawsze zabijane są w sposób skuteczny, co znalazło potwierdzenie w dalszej części oceny. Z tego

względu wydaje się słuszne podjęcie działań zapobiegawczych, aby zapewnić, że produkty otrzymane z fok zabitych i oskórowanych w sposób przysparzający im ból, strach i cierpienie nie będą miały wstępu na rynek Wspólnoty.

Etykietowanie produktów z fok nie może być uznane za rozwiązanie alternatywne do zakazu handlu tymi produktami, ponieważ etykietowanie stanowiłoby odpowiedź jedynie na pytania zaniepokojonych o dobrostan zwierząt obywateli i konsumentów, chcących wiedzieć czy i na ile metody zabijania i oskórowania zwierząt stosowane w krajach prowadzących polowania na foki są zgodne z kryteriami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Jedynym środkiem, mogącym sprawić, że państwa prowadzące polowania na foki dostosują swoje przepisy i praktyki, jest wprowadzenie zakazu handlu.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

- **Krótki opis proponowanych działań**

Niniejszy wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ma na celu zakazanie wprowadzania na rynek, przywozu do Wspólnoty i wywozu z niej oraz tranzytu przez terytorium Wspólnoty produktów z fok. Handel tymi produktami byłby możliwy jedynie pod warunkiem spełnienia określonych wymogów dotyczących sposobu i metod stosowanych przy zabijaniu i oskórowaniu fok. Wniosek ustanawia również wymogi dotyczące informacji, mające na celu zapewnienie, że te produkty z fok, którymi handel byłby dozwolony na mocy odstępstwa od obowiązujących zakazów, będą wyraźnie oznakowane jako produkty pochodzące z kraju, który spełnia wyżej wymienione wymogi, lub ewentualnie jako produkty wytworzone ze zwierząt zabitych i oskórowanych przez osoby działające pod jurysdykcją kraju, w którym przedmiotowe wymogi są spełnione.

- **Podstawa prawna**

Wniosek oparty jest na art. 95 i 133 Traktatu WE. Przy sporządzaniu niniejszego wniosku Komisja w odpowiedni sposób uwzględniła orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, w przypadkach, w których Trybunał określił warunki obrania za podstawę prawną art. 95¹⁴.

Ponieważ wniosek ma na celu również zakazanie przywozu i wywozu produktów, o których mowa, pochodzących spoza Wspólnoty, konieczne jest także odwołanie się do przepisów art. 133. Wniosek ma w rzeczywistości podwójny wymiar, gdyż dąży jednocześnie do dwóch różnych celów (zakazu wewnątrzspółnotowego handlu oraz zakazu przywozu i wywozu), które są

¹⁴ Wyrok z dnia 10 grudnia 2002 w sprawie C-491/01 *British American Tobacco and Imperial Tobacco* [2002] ECR I-11453, pkt 60 i 61; Wyroki z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie C-434/02 *Arnold André* [2004] ECR I-11825, pkt 34 i w sprawie C-210/03 *Swedish Match* [2004] ECR I-11893, pkt 33; Wyrok z dnia 12 lipca 2005 r. w połączonych sprawach C-154/04 and C-155/04 *Alliance for Natural Health* [2006] ECR I-6451, pkt 32 i z dnia 6 grudnia 2005 r. w sprawie C-66/04 *Zjednoczone Królestwo przeciwko Parlamentowi Europejskiemu i Radzie* [2005] ECR I-10553, pkt 41.

nierozerwalnie związane, przy czym żaden nie jest wtórny i pośredni w stosunku do drugiego.

Procedury ustanowione dla przyjęcia prawodawstwa wspólnotowego na podstawie, odpowiednio, art. 95 i 133 Traktatu WE, nie są ze sobą niezgodne.

- **Zasada pomocniczości**

Wniosek ma na celu ujednoczenie przepisów prawnych dotyczących handlu produktami z fok. Ujednoczenie przepisów na poziomie Wspólnoty jest konieczne, aby zlikwidować obecne rozdrobnienie rynku wewnętrznego, którego przyczyną są różniące się między sobą przepisy państw członkowskich regulujące handel produktami z fok, ich przywóz, produkcję i wprowadzanie na rynek przy jednoczesnym braku uwzględnienia aspektów związanych z dobrostanem zwierząt. Cel ten można zrealizować jedynie poprzez podjęcie środków na poziomie Wspólnoty, ponieważ środki krajowe, w tym całkowite zakazy, z definicji obowiązują jedynie na pewnych obszarach rynku wewnętrznego.

Podobnie decyzję o pozwoleniu na ewentualny handel produktami z fok na mocy odstępstwa od obowiązujących zakazów lepiej jest podjąć na poziomie Wspólnoty, zapewniając w ten sposób spełnienie jednolitych warunków przyznania odstępstwa, oraz jednolite zarządzanie handlem produktami objętymi odstępstwem na całym rynku wewnętrznym. To samo dotyczy wymogów związanych z etykietowaniem i oznaczaniem produktów objętych odstępstwem, ponieważ krajowe przepisy w tej dziedzinie z definicji nie obowiązywałyby w całej Wspólnocie i prowadziłyby do rozdrobnienia rynku.

W związku z powyższym wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości.

- **Zasada proporcjonalności i wybór instrumentów**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności z następujących względów:

Etykietowanie produktów z fok nie może być uznane za rozwiązanie alternatywne do zakazu handlu tymi produktami, ponieważ etykietowanie stanowiłoby odpowiedź jedynie na pytania zaniepokojonych o dobrostan zwierząt obywateli i konsumentów, chcących wiedzieć czy i na ile metody zabijania i skórowania zwierząt stosowane w krajach prowadzących polowania na foki są zgodne z kryteriami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Jedynym środkiem, mogącym sprawić, że państwa prowadzące polowania na foki dostosują swoje przepisy i praktyki, jest wprowadzenie zakazu handlu.

W tej sytuacji wprowadzenie zakazu w połączeniu z możliwością ustanawiania odstępstw stanowi najmniej kłopotliwy środek, który może skutecznie przyczynić się do realizacji założonych celów.

W ramach niniejszego rozporządzenia należy ustanowić odpowiednie wymogi, w celu zapewnienia właściwego wykonania odstępstw od zakazu handlu. W tym celu należy ustanowić przepisy dotyczące systemów certyfikacji oraz etykietowania i oznakowywania. Systemy certyfikacji powinny zapewniać

certyfikację produktów otrzymanych z fok, które zostały zabite i oskórowane zgodnie z odpowiednimi, skutecznie stosowanymi wymogami, mającymi na celu zapewnienie, że foki są zabijane i skórowane w sposób nieprzysparzający im bólu, strachu i cierpienia.

Wszystkie środki przyjęte przez Komisję w celu wykonania niniejszego rozporządzenia są zgodne z zasadą proporcjonalności.

- **Wybór instrumentów**

Proponowane instrumenty: rozporządzenie.

Jego zaletą jest fakt, że ma ogólne i jednolite zastosowanie, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich w tym samym dniu, bez dodatkowego administracyjnego obciążenia, jakie stwarza przyjęcie krajowych aktów prawnych jak wymaga tego transpozycja.

Inne sposoby nie byłyby odpowiednie. Dyrektywa wymaga krajowych środków wdrażania i zwiększa ryzyko rozbieżnego zastosowania. Wykonanie zakazu spoczywa na państwach członkowskich, natomiast mają one swobodę w zakresie sposobu zapewnienia, że produkty z fok nie będą dłużej wprowadzane na rynek, przywożone i wywożone, oraz w zakresie opracowania metod egzekwowania zakazu. Na podobnej zasadzie konieczne jest zapewnienie jednolitego stosowania ewentualnych odstępstw od ogólnie obowiązującego zakazu handlu.

4. **WPLYW NA BUDŻET**

Wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet Wspólnoty.

5. **INFORMACJE DODATKOWE**

- **Uproszczenia**

Wniosek nie zawiera elementu uproszczenia, ponieważ nie zmienia obowiązującego prawodawstwa.

Należy zauważyć w odniesieniu do rozporządzenia nr 338/1997, że wyłączenie z jego zakresu wymienionych w nim gatunków fok byłoby nieodpowiednie, ponieważ decyzje tego rodzaju są ściśle powiązane z decyzjami, jakie podejmują organy kierownicze Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES). (Pomimo iż Wspólnota nie jest stroną CITES, rozporządzenie nr 338/1997 wyraźnie wzywa do wdrażania tej konwencji na terenie Wspólnoty).

Zob. poniżej odniesienie do dyrektywy 83/129/EWG dotyczącej szczeniąt focznych.

- **Uchylenie obowiązującego prawodawstwa**

Przyjęcie niniejszego wniosku nie doprowadzi do uchylenia obowiązującego prawodawstwa, ponieważ to ostatnie dotyczy innych kwestii lub opiera się na innych przesłankach i ma na celu realizację innych celów, jako że odnosi się do stanu ochrony przedmiotowych gatunków fok.

W odniesieniu do dyrektywy 83/129/EWG dotyczącej szczeniąt focznych (z późniejszymi zmianami) jest jasne, że niniejsze rozporządzenie obejmuje zakaz przywozu w celach handlowych produktów wchodzących w zakres tej

dyrektywy. Jednak niniejsze rozporządzenie nie może wywierać wpływu na tę dyrektywę, ponieważ zakłada ono możliwość ustanowienia odstępstw umożliwiających dalsze prowadzenie handlu pomimo obowiązujących zakazów. Jeśli takie odstępstwa zostaną ustanowione, należy zapewnić, że cele dyrektywy 83/129/EWG będą mimo to realizowane, co z kolei oznacza, że zakaz przywozu przez nią ustanowiony w dalszym ciągu obowiązuje. Z tego względu uchylenie dyrektywy 83/129 byłoby nieodpowiednie.

- **Klauzula przeglądu/weryfikacji/wygaśnięcia**

Wniosek nie zawiera żadnej z tych klauzul.

- **Przekształcenie**

Wniosek nie obejmuje przekształcania aktów prawnych.

- **Tabela korelacji**

Nie dotyczy, ponieważ tabele korelacji są wymagane wyłącznie w przypadku dyrektywy.

- **Europejski Obszar Gospodarczy (EOG)**

Proponowany akt prawny ma znaczenie dla EOG i w związku z tym jego zakres powinien obejmować Europejski Obszar Gospodarczy.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie handlu produktami z fok

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95 i 133,

uwzględniając wniosek Komisji¹⁵,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹⁶,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu¹⁷,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Foki są zwierzętami zdolnymi do odczuwania bólu, strachu i cierpienia.
- (2) Na foki poluje się zarówno na terytorium Wspólnoty jak i poza nim, a z upolowanych zwierząt otrzymuje się produkty i wyroby takie jak mięso, olej, tran, futra i wyrabiane z nich przedmioty, które są sprzedawane na różnych rynkach, m.in. na rynku Wspólnoty.
- (3) Metody wykorzystywane w trakcie polowania na foki stały się przyczyną poważnego zaniepokojenia wyrażanego przez ogół społeczeństwa, przedstawicieli rządów i Parlamentu Europejskiego, wrażliwych na kwestię dobrostanu zwierząt, ponieważ istnieją przesłanki, aby sądzić, że foki nie są zabijane i skórowane w warunkach oszczędzających im ból, strach i cierpienie. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności w swej opinii na temat uwzględniania aspektów dobrostanu zwierząt w trakcie polowania na foki i skórowania ich uznał, że istnieją szybkie i skuteczne sposoby zabijania fok pozwalające uniknąć zadawania im bólu i cierpienia, jednakże w praktyce sposoby zabijania nie zawsze są skuteczne i humanitarne¹⁸.
- (4) W odpowiedzi na zaniepokojenie kwestią przestrzegania zasad dobrostanu zwierząt przy zabijaniu i skórowaniu fok, kilka państw członkowskich już przyjęło, lub ma zamiar przyjąć przepisy regulujące handel produktami z fok poprzez zakazanie ich

¹⁵ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁶ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁷ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁸ Opinia naukowa panelu ds. zdrowia i dobrostanu zwierząt sporządzona na wniosek Komisji na temat uwzględniania aspektów dobrostanu zwierząt w trakcie polowania na foki i skórowania ich. Dziennik EFSA (2007) 610, s. 1-122.

przywozu i produkcji. Jednocześnie w innych państwach członkowskich handel tymi produktami nie podlega żadnym ograniczeniom.

- (5) Istnieją zatem różnice pomiędzy obowiązującymi w państwach członkowskich przepisami regulującymi handel produktami z fok, ich przywóz, produkcję i wprowadzanie na rynek. Te różnice pomiędzy krajowymi środkami wywierają wpływ na działanie wewnętrznego rynku. Środki ustanowione na mocy niniejszego rozporządzenia ujednolicają obowiązujące w państwach członkowskich zasady odnoszące się do handlu produktami z fok.
- (6) Aby zlikwidować obecne rozdrobnienie wewnętrznego rynku, konieczne jest ujednoczenie zasad przy jednoczesnym uwzględnieniu aspektów związanych z dobrostanem zwierząt. W tym celu właściwe jest ustanowienie zakazu wprowadzania na rynek produktów z fok.
- (7) Większość produktów z fok znajdujących się na terenie Wspólnoty pochodzi z krajów trzecich. Aby zakaz handlu produktami z fok na wewnętrznym rynku Wspólnoty był skuteczny, musi mu towarzyszyć zakaz przywozu tych produktów do Wspólnoty.
- (8) Zakaz tranzytu przez terytorium Wspólnoty oraz zakaz wywozu ze Wspólnoty mają na celu zapewnienie, że produkty z fok nie będą produkowane na terenie Wspólnoty w celach eksportowych, jak również że nie będzie odbywał się ich tranzyt. Takie zakazy sprawią, że wewnątrz Wspólnoty zakaz handlu będzie bardziej skuteczny, ponieważ istnieje groźba, że produkty z fok objęte procedurą tranzytu lub w domniemaniu wyprodukowane w celach eksportowych mogłyby zostać wprowadzone nieuczciwie na rynek Wspólnoty.
- (9) Z uwagi na fakt, że przepisy niniejszego rozporządzenia wpływają na handel produktami z fok z krajami trzecimi, powinno być ono uznane zarówno za środek niezbędny do utrzymania zakazu handlu na terenie Wspólnoty, jak również za środek regulujący handel międzynarodowy.
- (10) Różne zakazy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu stanowią odpowiedź na zaniepokojenie wyrażane przez obywateli co do możliwego wprowadzania na rynek Wspólnoty, również na skutek przywozu z krajów trzecich, produktów otrzymanych z fok, które prawdopodobnie zostały zabite i oskórowane w warunkach przysparzających im ból, strach i cierpienie.
- (11) Należy jednak przewidzieć możliwość ustanowienia odstępstw od ogólnie obowiązującego zakazu wprowadzania na rynek i przywozu do Wspólnoty lub wywozu z niej produktów z fok, w przypadku jeśli odpowiednie wymogi uwzględniające kwestię dobrostanu zwierząt zostaną spełnione. W tym celu należy określić kryteria, których spełnienie da pewność, że foki są zabijane i skórowane w warunkach oszczędzających im ból, strach i cierpienie. Odstępstwa ustanawia się na poziomie Wspólnoty, aby w całej Wspólnocie panowały jednolite warunki handlu produktami objętymi odstępstwem a także, aby zapewnić dalsze sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego.
- (12) Wprowadzanie produktów z fok na rynek, ich przywóz, tranzyt czy wywóz mają miejsce wyłącznie wtedy, gdy spełnione są warunki ustanowione w tym celu w niniejszym rozporządzeniu. Jednak produkty z fok wprowadzone na rynek,

przywiezione do Wspólnoty lub z niej wywiezione w ramach odstępstwa przyznanego na mocy niniejszego rozporządzenia muszą być zgodne z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi, m. in. dotyczącymi, w stosownych przypadkach, zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa żywności i pasz. Niniejsze rozporządzenie nie może wpływać na wymogi dotyczące usuwania produktów z fok ze względu na zdrowie ludzi i zwierząt ustanowione rozporządzeniem (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi¹⁹.

- (13) Podstawowe interesy gospodarcze i społeczne społeczności Eskimosów tradycyjnie polujących na foki dla własnych potrzeb nie powinny ucierpieć. Polowanie stanowi nieodłączną część kultury i tożsamości członków społeczności Eskimosów. Stanowi ono źródło dochodu i środek utrzymania dla myśliwego. Produkty z fok będące owocem tradycyjnych polowań prowadzonych przez społeczności Eskimosów i przyczyniające się do ich utrzymania powinny zatem zostać wyłączone z zakresu zakazów wprowadzonych na mocy niniejszego rozporządzenia.
- (14) W ramach niniejszego rozporządzenia należy ustanowić odpowiednie wymogi, w celu zapewnienia właściwego wykonania odstępstw od zakazu handlu. W tym celu należy ustanowić przepisy dotyczące systemów certyfikacji, oraz etykietowania i oznakowywania. Systemy certyfikacji powinny zapewniać certyfikację produktów otrzymanych z fok, które zostały zabite i oskórowane zgodnie z odpowiednimi, skutecznie stosowanymi wymogami, mającymi na celu zapewnienie, że foki są zabijane i skórowane w sposób nieprzysparzający im bólu, strachu i cierpienia.
- (15) Należy przyjąć środki konieczne do wdrożenia niniejszego rozporządzenia, zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanых Komisji²⁰.
- (16) W szczególności Komisja powinna być uprawniona do przyjęcia wszelkich środków niezbędnych do ustanowienia procedur umożliwiających składanie wniosków o przyznanie odstępstwa od zakazu handlu ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu i ich sprawną obsługę, oraz środków zapewniających prawidłowe wykonanie przepisów niniejszego rozporządzenia dotyczących systemów certyfikacji oraz etykietowania i oznakowywania. Ponieważ środki te mają zasięg ogólny i mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia, między innymi poprzez jego uzupełnienie o inne niż istotne elementy, środki te należy przyjąć zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, określoną w art. 5a decyzji 1999/468/WE. Komisja powinna być również uprawniona do podejmowania decyzji w sprawie odstępstw od zakazu handlu na mocy niniejszego rozporządzenia, ich zawieszania lub uchylania. Ponieważ środki te są przyjmowane w celu zarządzania systemem ustanowionym w niniejszym rozporządzeniu i stosowania go w pojedynczych przypadkach, należy przyjąć je zgodnie z procedurą zarządzania określoną w art. 4 decyzji 1999/468/WE.

¹⁹ Dz.U. L 273 z 10.10.2002, s. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 523/2008 z dnia 11 czerwca 2008 r. (Dz.U. L 153 z 12.6.2008, s. 23).

²⁰ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, s. 11).

- (17) Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar stosowanych w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia oraz zapewniają ich wykonanie. Kary te są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.
- (18) Państwa członkowskie regularnie składają sprawozdanie z działań podjętych w celu wykonania niniejszego rozporządzenia. Na podstawie tych sprawozdań Komisja przygotowuje sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego i Rady z wykonania niniejszego rozporządzenia.
- (19) Z uwagi na fakt, że cele niniejszego rozporządzenia - czyli usunięcie przeszkód w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego poprzez ujednoczenie na poziomie Wspólnoty zakazów regulujących handel produktami z fok - nie mogą zostać skutecznie osiągnięte przez państwa członkowskie, natomiast mogą zostać lepiej osiągnięte na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może podejmować środki zgodne z zasadą pomocniczości, określoną w art. 5 Traktatu. Handel międzynarodowy może być regulowany przez Wspólnotę na mocy art. 133 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym samym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza działania konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia jednolite zasady dotyczące wprowadzania na rynek, przywozu do Wspólnoty Europejskiej, tranzytu przez jej terytorium i wywozu z niej produktów z fok.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia:

1. „foka” oznacza okazy płetwonogich należące do gatunków wymienionych w załączniku I;
2. „produkt z fok” oznacza wszystkie produkty przetworzone i nieprzetworzone otrzymane z fok, takie jak mięso, olej, tran i skóry futerkowe surowe, garbowane lub wykończone, w tym skóry futerkowe połączone w arkusze lub krzyże lub podobne formy, oraz przedmioty wykonane ze skór foczych;
3. „wprowadzanie na rynek” oznacza wprowadzanie na rynek Wspólnoty, a tym samym udostępnianie osobom trzecim, zarówno odpłatnie jak i nieodpłatnie;
4. „przywóz” oznacza wszelkie wprowadzenie towarów na obszar celny Wspólnoty, za wyjątkiem przywozów które:
 - (i) mają charakter sporadyczny, oraz

- (ii) zawierają wyłącznie towary przeznaczone do osobistego użytku podróżnych lub ich rodzin;
5. „tranzyt” oznacza transport towarów pomiędzy dwoma punktami znajdującymi się poza obszarem Wspólnoty przez terytorium Wspólnoty wraz z przeładunkiem, magazynowaniem, podziałem towaru czy zmianą środka transportu, lub bez nich, oraz w czasie którego wszelka przerwa w przewozie wynika jedynie z rozwiązań, jakich wymaga dany rodzaj transportu;
6. „wywóz” oznacza opuszczenie przez towary obszaru celnego Wspólnoty;
7. „wnioskujący o odstępstwo” oznacza państwa, w tym państwa członkowskie, wnioskujące o odstępstwo na mocy art. 5 niniejszego rozporządzenia, na których terytorium lub pod których jurysdykcją fok, z których wytworzono produkty z fok, zostały zabite i oskórowane, jak również państwo, którego jurysdykcji podlegają osoby zabijające lub skórujące fok, w przypadku gdy zabijanie i skórowanie odbywa się na terytorium innego państwa. Przy przyjmowaniu środków wykonawczych o których mowa w art. 5 ust. 5, Komisja podejmuje decyzję, zgodnie z celami niniejszego rozporządzenia, o rozszerzeniu ich zakresu na podmioty inne niż państwa i o warunkach tego rozszerzenia.

Artykuł 3

Zakazy

1. Zakazane jest wprowadzanie na rynek produktów z fok, ich przywóz do Wspólnoty, tranzyt przez jej terytorium i wywóz z niej.
2. Ustęp 1 nie ma zastosowania do produktów z fok uzyskanych w drodze tradycyjnych polowań prowadzonych przez społeczności Eskimosów i przyczyniających się do ich utrzymania.
3. Komisja przyjmuje wszelkie środki niezbędne do wykonania przepisów ustępu 2, w tym wymagania dokumentacyjne w odniesieniu do dowodu pochodzenia produktów z fok, o których mowa w tym ustępie.

Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez ich uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 9 ust. 3.

Artykuł 4

Warunki wprowadzania na rynek, przywozu, tranzytu i wywozu

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 3 ust. 1 wprowadzanie na rynek produktów z fok, ich przywóz do Wspólnoty, tranzyt przez jej terytorium i wywóz z niej są dozwolone w przypadku gdy spełniono następujące warunki:
 - (a) otrzymano je z fok zabitych i oskórowanych w państwie na terenie którego, lub przez osoby wobec których, mają zastosowanie odpowiednie przepisy lub

wymogi, stanowiące gwarancję, że foki zostały zabite i oskórowane w sposób nieprzysparzający im bólu, strachu i cierpienia;

- (b) przepisy legislacyjne lub inne wymogi, o których mowa w lit. a) są skutecznie wdrażane przez odpowiednie władze;
- (c) utworzono odpowiedni system, dzięki któremu produkty z fok, w tym skóry fok i inne surowce otrzymane z fok wykorzystywane do produkcji produktów z fok, mają certyfikat, świadczący o tym, że otrzymano je z fok, do których mają zastosowanie warunki określone w lit. a) i b), oraz
- (d) spełnienie warunków określonych w lit. a), b) i c) jest udokumentowane przez:
 - (i) certyfikat, oraz
 - (ii) etykietę lub oznakowanie, w przypadkach, w których certyfikat nie jest wystarczającym dowodem na wykonanie przepisów niniejszego rozporządzenia

zgodnie z art. 6 i 7.

2. Państwa członkowskie nie utrudniają wprowadzania na rynek, przywozu lub wywozu produktów z fok zgodnych z przepisami niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 5

Odstępstwa

1. Wnioskującym o odstępstwo, którzy wykazali, w sposób zadowalający Komisję, że warunki określone w art. 4 ust. 1 zostały spełnione, otrzymują zgodę na wprowadzenie odstępstwa.
2. Komisja ocenia wypełnienie warunków określonych w art. 4 ust. 1 lit. a) na podstawie kryteriów wymienionych w załączniku II.
3. Odstępstwa przyznane na mocy ust. 1 są zawieszane lub uchylane w momencie, gdy warunki o których mowa w tym ustępie przestają być spełniane.
4. Komisja przyznaje odstępstwa, oraz podejmuje decyzje o ich zawieszeniu lub uchyleniu, zgodnie z procedurą o której mowa w art. 9 ust. 2.
5. Komisja przyjmuje wszelkie środki niezbędne do wykonania przepisów niniejszego artykułu, m.in. środki regulujące składanie wniosków do Komisji, w tym wymagania dokumentacyjne, konieczne do otrzymania zgody na wprowadzenie odstępstwa. Czyniąc to Komisja uwzględnia odmienne warunki panujące na terytorium różnych państw.

Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez ich uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 9 ust. 3.

Artykuł 6

Certyfikaty

1. Certyfikaty, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. d) ppkt (i), spełniają następujące minimalne wymogi:
 - (a) zawierają wszystkie istotne informacje konieczne do zaświadczenia, że produkt/y z fok, którego/których dotyczy, spełniają warunki określone w art. 4 ust. 1 lit. c); oraz
 - (b) informacje w nich zawarte są potwierdzone przez niezależny organ lub organ władzy publicznej.
2. Komisja przyjmuje wszelkie środki niezbędne do wykonania przepisów niniejszego artykułu. W szczególności może ona określić rodzaj informacji jakie powinny zawierać certyfikaty, oraz wymagania w odniesieniu do dokumentacji, którą należy przedstawić by udowodnić, że warunki określone w ust. 1 lit. b) zostały spełnione.

Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 9 ust. 3.

Artykuł 7

Etykietowanie i oznakowywanie

1. Etykieta lub oznakowanie, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. d) ppkt (ii), są czytelne, nieusuwalne i widoczne.
2. Komisja przyjmuje wszelkie środki niezbędne do wykonania niniejszego artykułu, m.in. środki określające wymogi jakie oznakowanie czy etykieta muszą spełniać oraz warunki na jakich mają być umieszczane. Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez ich uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 9 ust. 3.

Artykuł 8

Zmiany w załącznikach

Komisja może wprowadzać zmiany w załącznikach. Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia, poprzez ich uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 9 ust. 3.

Artykuł 9

Procedura komitetowa

1. Komisja jest wspierana przez komitet utworzony na mocy art. 18 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 338/1997²¹.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE, uwzględniając przepisy art. 8 tej decyzji.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1–4 i art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem jej art. 8.

Artykuł 10

Kary i egzekwowanie przepisów

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar stosowanych w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia oraz podejmują wszelkie środki zapewniające ich wykonanie. Kary te są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych przepisach do dnia 31 grudnia 200X r. i powiadamiają ją bezzwłocznie o wszystkich późniejszych ich zmianach.

²¹ Dz.U. L 61 z 3.3.1997, s. 1.

Artykuł 11

Sprawozdania

1. Państwa członkowskie co pięć lat przedstawiają Komisji sprawozdanie z działań podjętych w celu wykonania niniejszego rozporządzenia
2. Na podstawie sprawozdań, o których mowa w ust. 1, Komisja w ciągu dwunastu miesięcy od końca pięcioletniego okresu sprawozdawczego przygotowuje sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego i Rady z wykonania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 12

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuły 3 i 4 stosuje się w sześć miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, chyba że środki wykonawcze, o których mowa w art. 3 ust. 3, art. 5 ust. 5, art. 6 ust. 2 oraz art. 7 ust. 2, nie weszły w życie do tego dnia, wówczas stosuje się je od następnego dnia po wejściu w życie przedmiotowych środków wykonawczych.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Gatunki pływogich, o których mowa w art. 2

1. *Arctocephalus pusillus pusillus*;
2. *Callorhinus ursinus*;
3. *Cystophora cristata*;
4. *Erignathus barbatus*;
5. *Eumetopias jubatus*;
6. *Halichoerus grypus*;
7. *Histrophoca fasciata*;
8. *Odobenus rosmarus rosmarus*;
9. *Odobenus rosmarus divergens*;
10. *Pagophilus groenlandicus*;
11. *Phoca largha*;
12. *Phoca vitulina*;
13. *Phoca vitulina richardii*;
14. *Pusa caspica*;
15. *Pusa hispida*;
16. *Pusa sibirica*;
17. *Zalophus californianus*.

ZAŁĄCZNIK II

Kryteria służące ocenie odpowiedniości przepisów legislacyjnych i innych obowiązujących wymogów, o których mowa w art. 5 ust. 2

1. ZASADY DOBROSTANU ZWIERZĄT:

Zasady dobrostanu zwierząt są określone w obowiązującym prawodawstwie lub innych przepisach.

2. BROŃ MYŚLIWSKA:

Określone są cechy broni używanej do zabijania fok. W prawodawstwie lub innych przepisach określony jest rodzaj broni, którym wolno się posługiwać w celu ogłuszania i/lub zabijania szczeniąt, oraz którym wolno się posługiwać w celu ogłuszania i/lub zabijania dorosłych osobników fok.

3. STOSOWANIE ODPOWIEDNICH METOD MONITOROWANIA W CELU STWIERDZENIA, ŻE ZWIERZĘ JEST NIEPRZYTOMNE LUB MARTWE:

Wymogi dotyczące monitorowania są jasno określone i zobowiązują myśliwego do sprawdzenia czy zwierzę jest nieodwołalnie nieprzytomne przed przystąpieniem do wykrwawienia go i przed przejściem do następnego zwierzęcia.

4. WYKRWAWIANIE OGLUSZONYCH ZWIERZĄT:

Obowiązuje wymóg, aby wykrwawianie zwierzęcia przeprowadzano bezpośrednio po odpowiednim jego ogłuszeniu, tj. przed przystąpieniem do ogłuszania innej fok.

5. WARUNKI POLOWANIA:

Myśliwi są zobowiązani do upewnienia się, że zarówno oni sami jak i zwierzę nie są w ruchu, oraz że cel jest odpowiednio widoczny. Inne czynniki dotyczące przedmiotowego polowania są również objęte regulacją.

6. SZKOLENIE MYŚLIWYCH:

Wymagany jest określony poziom wiedzy i umiejętności u myśliwego, w odniesieniu do biologii fok, metod polowania i trzyetapowej procedury, oraz umiejętność posługiwania się w praktyce bronią myśliwską potwierdzona np. egzaminem ze strzelania. Trzyetapowa procedura to metoda skutecznego uderzania/strzelania, skutecznego monitorowania (poprzez badanie odruchu mrugania lub badanie dotykiem czaszki, aby upewnić się, że zwierzę jest nieodwołalnie nieprzytomne lub

martwe) oraz skutecznego wykrwawiania dająca gwarancję, że foki zostały zabite w sposób, który oszczędza im bólu, strachu i cierpienia.

7. NIEZALEŻNE MONITOROWANIE:

Funkcjonuje system monitorowania i obserwacji polowań, który zapewnia nadzór nad polowaniami oraz niezależność inspektorów.

8. MOŻLIWOŚĆ PRZEPROWADZENIA MONITOROWANIA PRZEZ OSOBY TRZECIE:

Istnieje możliwość, aby polowanie było monitorowane przez osoby trzecie, przy jak najmniejszym obciążeniu administracyjnym i logistycznym.

9. WYMAGANIA DOTYCZĄCE SPRAWOZDAWSTWA:

Obowiązują jasne wymogi dotyczące składania sprawozdań zarówno przez myśliwych jak i inspektorów, w których podane są informacje dotyczące miejsca i czasu zabicia zwierząt, oraz rodzaju wykorzystanej broni i amunicji. Sprawozdania muszą zawierać również szereg istotnych informacji o środowisku.

10. KARY I SPEŁNIANIE WYMOGÓW:

Informacje na temat statystyki polowań, przypadków naruszania obowiązujących przepisów i związanych z tym działań podejmowanych w celu zapewnienia wykonania przepisów są zbierane i w sposób usystematyzowany przedstawiane.